

E/CONF. 69/L. 126

Czechoslovak Socialist Republic

Czech Office of Geodesy and Cartography
Commission on Terminology of ČÚGK

Slovak Office of Geodesy and Cartography
Commission on Terminology of SÚGK

DICTIONARY

of technical Terms used by the UNO in Standardization
of Geographical Names

Material for the III. Conference of the UNO on the Standardization
of Geographical Terminology, Athens 1977

Czechoslovak Socialist Republic

Czech Office of Geodesy and Cartography
Commission on Terminology of ČUGK

Slovak Office of Geodesy and Cartography
Commission on Terminology of SUGK

D I C T I O N A R Y
of technical Terms used by the UNO in Standardization
of Geographical Names

Material for the III. Conference of the UNO on the Standardization of Geographical Terminology, Athens 1977

1. allomorph	/A/
allomorphe	/F/
alómorfo	/Š/
alomorf	/Č/
alomorfa	/S/

A form of a morpheme which differs in phonological structure from another allomorph or allomorphs of the same morpheme.

Variante particulière d'un morphème, se produisant dans certains contextes définis, et telle que chaque allomorph diffère par sa structure phonologique.

Variante de un morfema que difiere en su estructura fonológica de otra u otras variantes del mismo morfema, y que se da en contextos determinados.

Najmenší a dále nedělitelný prvek výrazového plánu, který je nositelem určitého lexikálního nebo gramatického významu; je konkrétní realizací abstraktní morfologické jednotky zvané morfém.

Najmenší a ďalej nedeliteľný prvok výrazového plánu, ktorý je nositeľom istého lexikálneho alebo gramatického významu; je konkrétnou realizáciou abstraktnej morfologickej jednotky zvanéj morféma.

2. allophone	/A/
allophone	/F/
alófono	/Š/
alofon	/Č/
alofóna	/S/

A phonetic variant of a phoneme.

Variante particulière d'un phonème, se produisant dans un contexte phonologique défini où ne figure jamais aucun des autres allophones du meme phonème.

Variante de un fonema que difiere fonéticamente de una o mas variantes del mismo fonema.

Fonetická konkretizace fonému, tj. abstraktní jednotky, která se v řeči realizuje obvykle celou třídou foneticky si podobných hlásek, tzv. kombinaturních variant.

Fonetická konkretizácia fonémy, t. j. abstraktnej jednotky,

ktorá sa v reči obvykle realizuje celou triedou foneticky podobných hlások, tzv. kombinatórnych variantov.

- 3. alphabet /A/
- alphabet /F/
- alfabeto /Š/
- abeceda /Č/
- abeceda /S/

A specific set of graphic symbols which may be employed in representation of the phonological elements of a language.

Système particulier de symboles graphiques employé pour représenter les éléments phonologiques d'une langue.

Conjunto específico de símbolos gráficos que puede emplearse para representar los elementos fonológicos de un idioma.

Ustálený a v záväzném poradí uspořádaný soubor všech písmen užívaných v jazyku /jazycích/ s fonologickým pravopisem.

Ustálený a v záväznom poradí usporiadaný súbor všetkých písmen používaných v jazyku /jazykoch/ s fonologickým pravopisom.

- 4. alphabetical sequence /A/
- suite alphabétique /F/
- orden alfabético /Š/
- abecední pořádek /Č/
- abecedný poriadok /S/

1. The order in which the letters or characters of an alphabet are customarily cited.

2. A body of items listed in such order.

El orden en que usualmente figuran las letras o los caracteres de un alfabeto

Ustálený sled jednotlivých znakov hláskového písma, na jehož uspořádaní měla vliv jednak tradice společná více jazykům, jednak úzus vlastní jen určitému jazyku.

Ustálené poradie jednotlivých znakov hláskového písma, na ktorého usporiadanie mala vplyv jednak tradícia spoločná viacerým jazykom, jednak úzus vlastný iba istému jazyku.

5. article /A/
 article /F/
 articulo /Š/
 člen /Č/
 člen /S/

A morpheme which makes explicit the definite or indefinite nature of another morpheme or morphemes.

Morphème qui explicite le caractère particulier ou général d'un autre morphème ou groupe de morphèmes.

Zvláštní morfém v některých jazycích, naznačující určitou nebo neurčitou povahu jiného morfému /morfému/, popř. i jejich gramatický rod.

Osobitná morféma v niektorých jazykoch, naznačujúca určitú alebo neurčitú povahu inej morfémy /morfém/, príp. i ich gramatický rod.

6. authority, names /A/
 autorité toponymique /F/
 autoridad de nombres geográficos /Š/
 názvoslovná autorita /Č/
 názvoslovné autorita /S/

A person or body assigned power of decision in toponymic matters by a legally constituted entity.

Personne ou groupe de personnes investis, par une autorité légalement constituée, d'un pouvoir de décision dans le domaine de la toponymie.

Persona u organismo con autoridad para tomar decisiones en asuntos toponímicos, otorgada por una entidad legalmente constituida.

Odborný orgán, kterému byla zákonně ustavenou institucí dána pravomoc rozhodovat v otázkách toponymického názvosloví, např. při pojmenování /přejmenování/ geografických objektů.

Odborný orgán, ktorému bola zákonne ustanovenou inštitúciou daná právomoc rozhodovať o otázkach toponymického názvoslovia, napr. pri pomenovaní /premenovaní/ geografických objektov.

7. charakter	/A/
caractère	/F/
carácter	/Š/
znak	/Č/
znak	/S/

A segmental graphic symbol particularly of a script other than Roman script /see letter/.

Symbole graphique indépendant et invariable, susceptible d'être isolé /voir lettre/.

Signo gráfico segmentario aislable. Se usa más en plural: caracteres.

VIDE letra.

Jednotka logografického nebo morfemografického systému písma, označující monosylabické významové jednotky /např. v čínském písmu znakovém/.

Jednotka logografického alebo morfémografického systému písma, označujúca monosylabické významové jednotky /napr. v čínskom znakovom písme/.

8. character, abbreviated	/A/
caractere abrégé	/F/
carácter abreviado	/S/
zjednodušený znak	/Č/
zjednodušený znak	/S/

A variant character which is less complex than another, and which resembles it in some particular /see character, variant/.

Upravená dubletní podoba komplexního znaku, vzniklá nejčastěji redukcí počtu jeho tahů.

Upravená dubletná podoba komplexného znaku, utvorená najčastejšie redukciou počtu jeho ťahov.

9. character, modified	/A/
caractère modifié	/F/
carácter modificado	/Š/
modifikovaný znak	/Č/
modifikovaný znak	/S/

/see character, variant and character, abbreviated/

viz zjednodušený znak

pozří zjednodušený znak

10. character, variant /A/

character optativo /Š/
variantní znak /Č/
variantný znak /S/

One of two or more characters employed in a writing system in representation of the same phonological and or morphological item or items.

Cada uno de dos o más caracteres empleados en un sistema de escritura para representar el mismo elemento o los mismos elementos fonológicos y o morfológicos.

Jeden ze dvou nebo více znaků používaných v grafickém systému určitého jazyka k zaznamenávání téhož fonologického nebo morfologického jevu /jevu/.

Jeden z dvou nebo viacerých znakov používaných v grafickom systéme istého jazyka na zaznamenávanie toho istého fonologického alebo morfologického javu /javov/.

11. community, linguistic /A/
communauté linguistique /F/
comunidad lingüística /Š/
jazyková pospolitost /Č/
jazyková pospolitost /S/

The totality of those individuals who communicate with relative ease in a single dialect, language or writing system.

Ensemble d'individus capables de communiquer entre eux avec une relative facilité au moyen d'une langue, d'un dialecte ou d'un système d'écriture uniques.

La totalidad de los individuos que se comunican con relativa facilidad en un dialecto, idioma, o sistema de escritura.

Souhrn jednotlivců, kteří se bez obtíží mohou ústně nebo písemně dorozumívat v určitém jazyku /v jeho podobě spisovné nebo

nářeční/ nebo v určitém nářečí /není-li ustavena jeho podoba spisovná/.

Súhrn jednotlivcov, ktorí sa bez ťažkostí môžu dorozumievať hovorenou podobou istého jazyka /v jeho spisovnej alebo nárečovej podobe/.

12. community, speech	/A/

comunidad de hablantes, o de habla	/Š/
ústní jazyková pospolitost	/Č/
ústna jazyková pospolitost	/S/

The totality of those individuals who communicate orally with relative ease in a single dialect or language.

La totalidad de los individuos que se comunican oralmente con relativa facilidad en un mismo idioma o dialecto.

Souhrn jednotlivců, kteří se mohou bez obtíží dorozumívat mluvenou podobou určitého jazyka /v jeho podobě spisovné nebo nářeční/.

Súhrn jednotlivcov, ktorí sa bez ťažkostí môžu dorozumievať hovorenou podobou istého jazyka /v jeho spisovnej alebo nárečovej podobe/.

13. context	/A/
contèxte	/F/
contexto	/Š/
kontext	/Č/
kontext	/S/

The body of material within which a particular item appears.

Ensemble des éléments dans lesquels s'insere un élément particulier.

Conjunto de elementos dentro del cual figura un elemento particular. /Los sonidos, palabras o frases que preceden o siguen inmediatamente al sonido, palabra o frase en cuestión/.

Jazyková nebo situační souvislost, do níž je zapojena určitá lingvistická jednotka, a která spoluurčuje některé vlastnosti této jednotky.

Jazyková alebo situačná súvislosť, do ktorej je zapojená istá

lingvistická jednotka, a ktorá spoluurčuje niektoré vlastnosti tejto jednotky.

14. conventional	/A/
usuel	/F/
convencional	/Š/
konvenční	/Č/
konvenčný	/S/

That which is sanctioned by current and widespread usage.

Consacré par un usage répandu et courant.

/o usual/. 1. Que resulta o se establece en virtud de precedentes o de costumbre.

2. Lo que el uso corriente y amplio sanciona.

To, co se ustálilo a rozšířilo běžným užíváním.

To, čo sa ustálilo a rozšířilo bežným používaním.

15. designation	/A/
désignation	/F/
designación	/Š/
pojmenování	/Č/
pomenovanie	/S/

A term which encompasses a specific range of feature types.

Terme traduisant l'appartenance à une classe particulière d'objets.

Termino que comprende un grupo específico de tipos de accidente. SINÓNIMO denominación.

Slovo nebo slovní spojení identifikující určitý objekt a zařazující jej do specifické třídy objektu.

Slovo alebo slovné spojenie identifikujúce istý objekt a zaraďujúce ho do špecifickej triedy objektov.

16. dialect	/A/
dialecte	/F/
dialecto	/Š/
nářečí /dialekt/	/Č/
nárečie	/S/

A variety of a language which is distinguished by phonological and/or morphological characteristics which give it a distinctive identity.

Variété d'une langue, se distinguant par des caractéristiques phonologiques ou morphologiques qui lui conferent une identité particulière.

1. Variante regional o local de un idioma, caracterizada por rasgos fonológicos y/o morfológicos que le dan identidad distintiva.
2. Cada una de las variedades de un idioma, caracterizadas respectivamente por cierto número de rasgos peculiares y, más comúnmente, las que se usan en determinados territorios de una nación, a diferencia de la lengua general y literaria.
3. En lingüística, cualquier lengua en cuanto se la considera en relación al grupo de las varias derivadas de un tronco común.

Varianta jednoho národného jazyka, územní nebo sociální, vyznačující se takovými fonologickými a morfologickými rysy, které jí dodávají jistou strukturní samostatnost.

Variant jedného národného jazyka, územný alebo sociálny, vyznačujúci sa takými fonologickými a morfologickými črtami, ktoré mu dodávajú istú štruktúrnú samostatnosť.

17. dictionary, geographical	/A/
dictionnaire géographique	/F/
diccionario geografico	/S/
geografický slovník	/Č/
geografický slovník	/S/

A list of items and/or names pertaining to the field of geography, which presents relatively extensive and definitive information concerning the items listed.

Répertoire alphabétique de noms géographiques comportant de nombreux renseignements d'ordre démographique, économique, historique, politique, statistique, etc.

Catálogo o listado de términos geográficos, en orden comúnmente alfabético, con informaciones diversas topográficas, económicas, históricas, lingüísticas, etcétera/, acerca de los terminos que incluye. VIDE vocabulario.

Seznam odborných termínů, popř. i názvů nebo zeměpisných jmen, z oboru geografie, doplněný jejich definicemi, příklady apod.

Zoznam odborných termínov z oblasti geografie, príp. i zeměpisných názvov, doplněný ich definíciami, príkladmi a pod.

18. digraph	/A/
digramme	/F/
dígrafo	/Š/
digraf /spřežka/	/Č/
digraf /zložka/	/S/

Two letters or characters which are together employed in a particular order in representation of a single phonological and/or morphological element of a language.

Ensemble de deux lettres ou caracteres employé pour représenter un élément phonologique ou morphologique unique d'une langue.

Grupo de dos letras a caracteres que se emplean, juntos y en orden fijo, para representar un solo elemento fonológico y/o morfológico de un idioma.

Skupina dvou grafických znaků, nejčastěji písmen, jež slouží k vyjádření jednoho fonému.

Skupina dvoch grafických znakov, najčastejšie písmen, ktoré slúžia na vyjadrenie jednej fonémy.

19. diglossy	/A/
diglossie	/F/
diglosia	/Š/
diglosie	/Č/
diglosia	/S/

Situación en que una comunidad humana utiliza, según las circunstancias y los temas de que se trate, un dialecto o una lengua mas familiar o de menor prestigio, o por el contrario un dialecto o lengua más literarios o más prestigiosos.

Situace, kdy určitá jazyková pospolitost užívá v závislosti na vnějších okolnostech nebo určitých tématech buď nářečí s nižší společenskou prestiží, popř. interdialektu, anebo spisovného jazyka s vyšší společenskou prestiží.

Situácia, keď isté jazykové spoločenstvo používa v závislosti

od vonkajších okolností alebo istých tém buď nárečie s nižšou spoločenskou prestížou, príp. interdialekt, alebo spisovný jazyk s vyššou spoločenskou prestížou.

20. element, generic	/A/
élément générique	/F/
elemento genérico	/Š/
druhový prvek	/Č/
druhový prvok	/S/

That part of a name which consists of a generic term, and which may include modifiers, articles, and/or particles as well /see term, generic/.

Složka vlastného jména, obsahujúca obecné substantívum druhové, ktoré označuje skupinu jednotlivín shodujúcich sa v dôležitých znacích, zároveň však i každú jednotlivinu ke skupině príslušajúcu.

Zložka vlastného mena, obsahujúca všeobecné druhové substantívum, ktoré označuje skupinu jednotlivín zhodujúcich sa v dôležitých znakoch, zároveň však i každú jednotlivinu prislúchajúcu ku skupine.

21. élément spécifique	/F/
término específico	/Š/
propriální prvek	/Č/
propriálny prvok	/S/

That portion of a name which remains after separation of a generic element /see element, generic/.

Složka vlastného jména, ktorá zbuďe po oddelení druhového prvku.

Zložka vlastného mena, ktorá ostáva po oddelení druhového prvku.

22. entity, geographical	/A/ /synonym: <u>feature, geographical</u> /
objet géographique	/F/
entidad geográfica	/Š/
geografický celek	/Č/
geografický celok	/S/

A portion of the surface of the earth which has a recognizable identity.

Portion déterminée de la surface terrestre.

Parte de la superficie de la Tierra que posee identidad reconocible.

Vymezená část zemského povrchu.

Vymedzená časť zemského povrchu.

23. entity, topographique	/A/	/syn.: feáture, topographic/
objet topographique	/F/	
entidad topografica	/S/	
topografický celek	/Č/	
topografický celok	/S/	

A portion of the surface of any planet or satellite which has a recognizable identity.

Portion de la surface de la terre ou de toute autre planète présentant localement une certaine particularité /voir objet topographique/.

Parte de la superficie de cualquier planeta, que posee identidad reconocible.

Část povrchu kterékoli planety nebo družice, která má zjistitelné zvláštní rysy.

Časť povrchu ktorejkoľvek planéty alebo družice, ktorá má zisťiteľné osobitné črty.

24. exonym	/A/
exonyme	/F/
exónimo	/Š/
exonymum	/Č/
exonymum	/S/

A geographical name used in a certain language for a geographical entity situated outside the area where that language has official status and differing in its form from the name used in the official language or languages of the area where the geographical entity is situated.

Nombre propio, o forma escrita suya, usual en un país para designar un accidente geográfico situado en otro país donde el nombre propio oficial del accidente, o su forma escrita, son

distintos. En caso de que se quiera subrayar la tradicionalidad, puede emplearse libremente exónimo tradicional.

Zdomácnělá podoba cizojazyčného jména jakéhokoliv zeměpisného objektu ležícího mimo oblast působnosti jazyka přejímajícího, přizpůsobená jazykovým možnostem a potřebám tohoto jazyka a projevující se grafickými, popř. též fonetickými odchylkami od autochtónního jména.

Zdomácnená podoba cudzozajazyčného názvu akéhokoľvek zemepisného objektu ležiaceho mimo oblasti pôsobnosti preberajúceho jazyka, prispôbena jazykovým možnostiam a potrebám tohto jazyka a prejavujúca sa grafickými, príp. aj fonetickými odchýlkami od autochtónneho názvu.

26. feature, cultural	/A/	
-----	/F/	/accident géographique
accidente geográfico cultural	/Š/	culturel ???/
kulturní geografický tvar	/Č/	
kultúrny geografický tvar	/S/	

A topographic feature made or significantly modified by human effort.

Accidente geográfico hecho e modificado substancialmente por el hombre.

Složka topografického reliéfu Země, vytvořená nebo podstatně modifikovaná úsilím člověka.

Zložka topografického reliéfu Zeme, vytvorená alebo podstatne modifikovaná úsilím človeka.

27. feature, extra-terrestrial	/A/	
accident topographique extra-terrestre	/F/	
accidente topográfico extra-terrestre	/Š/	
mimozemský topografický tvar	/Č/	
mimozemský topografický tvar	/S/	

On any planet or satellite other than the earth, a portion of the surface which has a recognizable identity.

Portion de la surface d'une planete autre que la terre présentant localement une certaine particularité.

Parte de la superficie de cualquier planeta, a excepción de la Tierra, que posee una identidad reconocible.

Část povrchu na jakékoliv planetě nebo družici s výjimkou Země, vyznačující se zřetelně diferencovanými vlastnostmi reliéfu.

Část povrchu na akejkol'vek planéte alebo družici s výnimkou Zeme, vyznačujúca sa zreteľne diferencovanými vlastnosťami reliéfu.

28. feature, geographical	/A/	/see: entity, geographical/
accident géographique	/F/	
accidente geográfico	/Š/	
geografický tvar	/Č/	
geografický tvar	/S/	

A portion of the surface of the earth which has a recognizable identity.

Portion de la surface de la terre présentant localement une certaine particularité /voir objet géographique/.

Parte de la superficie de la Tierra que posee identidad reconocible.

Část povrchu Země, vyznačující se zřetelně diferencovanými vlastnostmi reliéfu.

Část povrchu Zeme, vyznačujúca sa zreteľne diferencovanými vlastnosťami reliéfu.

30. feature, natural	/A/	
-----		
accidente natural	/Š/	
přírodní tvar	/Č/	
prírodný tvar	/S/	

A topographic feature not made or significantly modified by human effort.

Accidente topográfico no hecho ni modificado en grado importante por el hombre.

Topografický rys reliéfu, který není lidským výtvořem a který není ve větší míře modifikován úsilím člověka.

Topografická črta reliéfu, ktorý nie je ľudským výtvorom a ktorý nie je vo väčšej miere modifikovaný úsilím človeka.

31. feature, physical /A/
- - - - -

accidente físico /Š/
fyzický tvar /Č/
fyzický tvar /S/

/synonym: feature, natural/
viz přírodní tvar
pozri přírodní tvar

32. feature, topographic /A/
accident topographique /F/
accidente topográfico /Š/
topografický tvar /Č/
topografický tvar /S/

A portion of the surface of any planet or satellite which has a recognizable identity.

Portion de la surface de la terre ou de toute autre planète présentant localement une certaine particularité /voir objet topographique/.

Parte de la superficie de cualquier planeta, que posee identidad reconocible. VID VIDE topografía.

Časť povrchu ktorejkoľvek planety /včetně Země/ nebo družice, vyznačující se zřetelne diferencovanými vlastnostmi reliéfu.

Časť povrchu ktorejkoľvek planety /včítane Zeme/ alebo družice, vyznačujúca sa zreteľne diferencovanými vlastnosťami reliéfu.

33. feature, undersea /A/
- - - - -
accidente submarino /Š/
podmořský tvar /Č/
podmorský tvar /S/

A portion of that part of the earth which lies directly beneath an ocean or sea, and which has a recognizable identity.

Porción de la superficie terrestre que yace directamente debajo de un océano o mar, y que tiene identidad reconocible.

Část povrchu dna moří a oceánů, vyznačující se zřetelně diferencovanými vlastnostmi reliéfu.

Časť povrchu dna morí a oceánov, vyznačujúca sa zreteľne diferencovanými vlastnosťami reliéfu.

34. form, printing	/A/
présentation typographique	/F/
presentación tipográfica	/Š/
typografická úprava	/Č/
typografická úprava	/S/

The size, shape and style of the graphic items in a printed document.

Type, forme et dimension des caractères employés pour imprimer un document.

Tamaño, forma y estilo de los elementos gráficos que figuran en un documento impreso.

Velikost, tvar a rozložení grafických znaků v tištěném dokumentu.

Veľkosť, tvar a rozloženie grafických znakov v tlačenom dokumente.

35. format	/A/
présentation générale	/F/
formato	/Š/
formát	/Č/
formát	/S/

The size, shape and general arrangement of a written document.

Format, disposition et arrangement général d'un document écrit.

Tamaño, forma y presentación general de un documento.

Velikost, tvar a celková grafická úprava psaného nebo tištěného dokumentu.

Veľkosť, tvar a celková grafická úprava písaného alebo tlačeného dokumentu.

36. gazetteer	/A/
nomenclature typonymique	/F/
lista de topónimos	/Š/
toponymický slovník	/Č/
toponymický slovník	/S/

A list of toponyms which presents relatively brief information regarding the items listed.

Liste de toponymes, généralement rangés par ordre alphabétique, fournissant pour chacun d'eux quelques renseignements succincts.

Abecedně uspořádaný seznam toponym v základním tvaru, doplněný nezbytnou geografickou informací o objektech jimi pojmenovaných.

Abecedne usporiadany zoznam toponým v základnom tvare, doplnený nevyhnutnou geografickou informáciou o objektoch.

37. gazetteer, index	/A/
index toponymique	/F/
índice o listado de topónimos	/Š/
rejstřík toponymického slovníku	/Č/
register toponymického slovníka	/S/

A list of toponyms which presents relatively brief information regarding the items listed, and which serves as a guide to the source from which it has been compiled.

Liste de toponymes rangés par ordre alphabétique avec l'indication des sources correspondant à chacun d'eux.

Listado de topónimos ordenado alfabéticamente, que presenta información relativamente limitada en cuanto a los mismos, y que sirve de guía a la fuente de la cual ha sido compilada. SINONIMO índice de nomenclátor.

Určitým způsobem uspořádaný heslář toponymického slovníku /abecední, retrogradní, věcný, podle lexikálních základů apod./

Istým spôsobom usporiadany heslář toponymického slovníka /abecedný, retrogradný, vecný, podľa lexikálnych základov a pod./

38. glossary	/A/
glossaire	/F/
glosario	/Š/
glosář	/Č/

glosár /S/

A relatively brief list of items pertinent to a limited field of interest, which may present information concerning the items listed.

Recueil relativement court de termes particuliers à un domaine d'intérêt bien défini et restreint, et fournissant généralement des renseignements sur les termes repertoriés.

Listado de elementos pertenecientes a un limitado campo de interés, que puede incluir información concerniente a los respectivos términos incluidos.

VIDE diccionario; vocabulario; léxico.

Slovníček termínů z určité zájmové oblasti, který podává základní informace o uváděných pojmech.

Slovníček termínov z istej zájmovej oblasti, ktorý podáva základné informácie o uvádzaných pojmoch.

40. hydronym	/A/
hydronyme	/F/
nombre hidrográfico	/Š/, hidrónimo
hydronymum	/Č/
hydronymum	/S/

A toponym applied to a hydrographic feature.

Nombre propio de un accidente hidrográfico.

Druh toponyma, pojmenovávající hydrografický objekt.

Druh toponyma, pomenúvacieho hydrografický objekt.

41. index, place name	/A/ /synonym: gazetteer, index/

índice de nombres geográficos	/Š/
rejstřík zeměpisných jmen	/Č/
register zeměpisných názvov	/S/

Určitým způsobem uspořádaný seznam základních heslových podob zeměpisných jmen /abecední, retrográdní, věcný, podle lexikálních základů apod./.

Istým spôsobom usporiadaný zoznam základných heslových podôb zemepisných názvov /abecedný, retrográdny, vecný, podľa lexikálnych základov a pod./.

42. index, toponymic	/A/	/syn.: gazetteer, index/
índice topónimo	/Š/	
rejstřík toponym	/Č/	
register toponým	/S/	

Určitém způsobem uspořádaný seznam základních heslových podob toponym.

Istým spôsobom usporiadaný zoznam základných heslových podôb toponým.

43. information, map	/A/	
renseignement cartographique	/F/	
información cartográfica	/Š/	indicación o información
kartografická informace	/Č/	cartográfica
kartografická informácia	/S/	

A written item which appears on a map, which does not constitute a toponym, but which serves to describe a topographic characteristic in the area where it appears.

Indication écrite portée sur une carte qui sert à compléter la description de l'objet représenté et ne doit pas être confondue avec un toponyme.

Rótulo que aparece en un mapa y que no representa un topónimo, sino que sirve para describir una característica topográfica del lugar correspondiente.

Slovní nebo značkový /i obrazový/ údaj, který se objevuje na mapě, s výjimkou toponym, a který podává topografickou charakteristiku místa nebo území, na němž je zaznamenán.

Slovný alebo značkový /i obrazový/ údaj, ktorý sa objavuje na mape, s výnimkou toponým, a ktorý podáva topografickú charakteristiku miesta alebo územia, na ktorom je zaznamenaný.

46. key, transcription	/A/	
tableau de transcription	/F/	
clave de transcripción	/Š/	
klíč pro transkripci	/Č/	
ključ na transkripciu	/S/	

A table which sets forth descriptions and/or graphic representations of the phonological and/or morphological elements of a language together with corresponding representation in terms of a particular writing system.

Tableau donnant pour les éléments phonologiques ou morphologiques d'une langue leur représentation graphique dans un système d'écriture particulier, avec éventuellement des indications complémentaires quant à la définition et la description de ces éléments.

Cuadro que muestra descripciones y/o representaciones gráficas de los elementos fonológicos y/o morfológicos de un idioma, junto con las correspondientes representaciones de un sistema particular de escritura.

VIDE: transcribir; transcripción

a/ Soubor obecných poznatků a pravidel pro přepis,
b/ konkrétní návod /tabulka/ s údaji o převodu jednotlivých grafémů do jiného systému písma.

a/ Súbor všeobecných poznatkov a pravidiel na prepis,
b/ konkrétny návod /tabuľka/ s údajmi o prevode jednotlivých grafém do iného systému písma.

47. key, transliteration	/A/
tableau de translittération	/F/
cuadro /clave/ de transliteración	/Š/
klíč pro transliteraci	/Č/
klúč na transliteráciu	/S/

A table which sets forth the graphic symbols of one writing system together with the corresponding graphic symbols of another writing system or systems.

Tableau donnant les correspondances entre les symboles graphiques d'un système d'écriture donné et les symboles d'un autre système d'écriture.

Cuadro que muestra los signos gráficos de un sistema de escritura, junto con los correspondientes signos gráficos de otro sistema o sistemas de escritura.

VIDE transliteraciñ.

Tabulka s údaji o převodu jednotlivých písmen jednoho fonologického systému písma na odpovídající písmena jiného fonolo-

gického systému písma /např. písma cyrilského do latinky/.

Tabuľka s údajmi o prevode jednotlivých písmen jedného fonologického systému písma na zodpovedajúce písmená iného fonologického systému písma /napr. cyrilského písma do latinky/.

48. language	/A/
langue	/F/
idioma	/Š/, lengua
jazyk	/Č/
jazyk	/S/

A system which provides a means by which the members of a community carry on conscious thought, and in terms of which they communicate orally and/or graphically.

Système organisé, ou structure, permettant aux individus membres d'une certaine communauté de s'exprimer, c'est-à-dire d'analyser ce qu'ils ressentent, ou de communiquer entre eux oralement ou par écrit.

Sistema de signos fónicos que permite a los miembros de una comunidad expresarse y comunicarse entre sí, oralmente o mediante la representación escrita de tales signos.

System konvenčných vyjadrovacích a sdělovacích prostředků, mluvených i psaných, vlastní příslušníkům určitého společenství jako nástroj myšlení a dorozumění.

System konvenčných vyjadrovacích a oznamovacích prostriedkov, hovorených i písaných, vlastný príslušníkom istého spoločenstva ako nástroj myslenia a dorozumenia.

49. language, colloquial	/A/
langue courante	/F/
lengua coloquial	/Š/
běžně mluvený /kolokviální/ jazyk	/Č/
bežne hovorený /kolokviálny/ jazyk	/S/

A form of the speech and/or writing of a language which is employed in informal communication in a given area, and which, where a standard or literary language exists, significantly differs from it.

- - - - -

Forma del habla y/o de la escritura de un idioma, que se usa en la comunicación familiar dentro de un área dada y que, donde existe una lengua o idioma literario, difiere de éste en grado importante.

Podoba mluveného /řidč. též psaného/ jazyka, která se užívá v neformálním dorozumivacím styku na území určitého národního jazyka a která se zčásti odlišuje od standardního jazyka spisovného.

Podoba hovoreného /zriedkavejšie aj písaného/ jazyka, ktorá sa používa v neformálnom dorozumievacom styku na území istého národného jazyka a ktorá sa sčasti odlišuje od štandardného spisovného jazyka.

50. language, literary	/A/
langue littéraire	/F/
lengua literaria	/Š/
spisovný jazyk	/Č/
spisovný jazyk	/S/

A form of the speech and/or writing of a language which is employed in formal speech and/or writing.

Forme particuliere d'une langue donnée, généralement écrite, à laquelle on s'accorde pour reconnaître une qualité supérieure tant au point de vue des idées exprimées que du mode d'expression.

Forma del habla y/o de la escritura de un idioma que se emplea en el habla o en la escritura más selectas.

Podoba psaného, popř. i mluveného jazyka, která se užívá v literární tvorbě a v kultivovaném dorozumivacím styku jednotně na celém území daného jazykového společenství. Spisovný jazyk bývá obvykle jazykem státní administrativy /s výjimkou národů politicky nesamostatných/.

Podoba písaného, príp. i hovoreného jazyka, ktorá sa používa v literárnej tvorbe a v kultivovanom dorozumievacom styku jednotne na celom území daného jazykového spoločenstva. Spisovný jazyk býva obvykle jazykom štátnej administrativy /s výnimkou národov politicky nesamostatných/.

51. language, national	/A/
------------------------	-----

langue nationale	/F/
lengua nacional	/Š/
národní jazyk	/Č/
národný jazyk	/S/

A language which has official status throughout a nation including any constituent state/s/, republic/s/ and/or other legally defined constituent part/s/.

Langue dont l'usage est répandu et courant, et la situation privilégiée et dominante sur l'ensemble d'un pays donné ou dans une partie de son territoire.

Jazyk určitého národního společenství, který se historicky vyvinul z jazyků kmenových svazů a národností příslušního etnika, a kterým se dnes mluví a píše na území obývaném určitým národem. Zahrnuje v sobě všechny podoby jazyka užívané na národním území /od jazyka spisovného až po místní nářečí/.

Jazyk istého národného spoločenstva, ktorý sa historicky vyvinul z jazykov kmeňových zväzov a národností príslušného etnika, a ktorým sa dnes hovorí a píše na území obývanom istým národom. Zahŕňa v sebe všetky podoby jazyka používané na národnom území /od spisovného jazyka až po miestne nárečia/.

52. language, non-official	/A/
langue non-officielle	/F/
lengua no oficial	/Š/
neúřední jazyk	/Č/
neúradný jazyk	/S/

A language which lacks official status in a particular legally constituted entity.

Langue non reconnue explicitement comme telle au sein d'une communauté politique légalement constituée.

Lengua o idioma que carece del reconocimiento dentro de la entidad política correspondiente.

Jazyk, který nemá oficiální status v určitém zákonně ustaveném celku.

Jazyk, ktorý nemá oficiálny status v istom zákonne ustanovenom celku.

53. language, official	/A/
langue officielle	/F/
lengua oficial	/Š/
úřední jazyk	/Č/
úradný jazyk	/S/

A language which has official status in a particular legally constituted entity.

Langue reconnue explicitement comme telle au sein d'une communauté politique légalement constituée.

Lengua o idioma que goza del reconocimiento oficial dentro un Estado, República o región que forman parte de una nación legalmente constituida.

Jazyk, který má oficiální status v určitém zákonně ustaveném společenství - zemi, republice, federaci apod.

Jazyk, ktorý má oficiálny status v istom zákonne ustanovenom spoločenstve - krajine, republike, federácii a pod.

54. language, principal	/A/
langue principale	/F/
lengua principal	/Š/
hlavní jazyk	/Č/
hlavný jazyk	/S/

In a nation in which there is more than one official language that language, if any, which is officially designated as having precedence.

Langue dont l'usage est le plus répandu et le plus courant dans un pays donné.

Lengua o idioma que dentro de un país que tiene dos o más idiomas oficiales, goza de preferencia reconocida.

Jazyk uznáný v určitém národě /státu/, kde se užívá více než jednoho úředního jazyka, oficiálně za nejdůležitější, a proto přednostně užíváný.

Jazyk uznáný v istom národe /štáte/, kde sa používa viac než jeden úradný jazyk, oficiálne za najdôležitejší, a preto prednostne používaný.

55. language, standard /A/

standardní jazyk /Č/
štandardný jazyk /S/

That form of the speech and/or writing of a language which is specified as correct by an officially designated or widely recognized authority, or in the absence of such an authority which is in general recognized as correct in a linguistic community.

Podoba mluveného a psaného jazyka, jednotná na celém území určitého národního celku, která byla autoritativní institucí uznána za správnou a oficiálně závaznou ve funkci dorozumivacího prostředku mezi příslušníky celého národa.

Podoba hovoreného a písaného jazyka, jednotná na celom území istého národného celku, ktorá bola autoritatívnou inštitúciou uznaná za správnu a oficiálne záväznú vo funkcii dorozumievacieho prostriedku príslušníkov celého národa.

56. language, state /A/

státní jazyk /Č/
štátny jazyk /S/

A language which has official status in a constituent state, republic, or other legally defined constituent part of a nation but which lacks that status throughout that nation.

Jazyk státní administrativy, který má úřední status ve státě, republice nebo jiné zákonně vymezené konstitutivní části národa, avšak který nemusí mít tento status v celém státním útvaru.

Jazyk štátnej administrativy, ktorý má úradný status v štáte, republike alebo inej zákonne vymedzenej konštitutívnej časti národa, ktorý však nemusí mať tento status v celom štátnom útvare.

57. language, vehicular /A/
langue véhiculaire /F/
lengua vehicular /Š/

zprostředkující jazyk /lingua franca/ /Č/
sprostředkující jazyk /S/

A language which serves for intercommunication between members of different linguistic communities.

Langue servant aux communications entre des communautés linguistiques distinctes.

Jazyk sloužící k vzájemnému dorozumívání příslušníků dvou nebo více různých jazykových pospolitostí, který není identický s národním jazykem ani jednoho z jeho přechodných uživatelů.

Jazyk slúžiaci na vzájomné dorozumievanie príslušníkov dvoch alebo viacerých rozličných jazykových spoločenstiev, ktorý nie je identický s národným jazykom ani jedného z jeho prechodných používateľov.

58. letter /A/
lettre /F/
letra /Š/
písmeno /Č/
písmeno /S/

A segmental graphic symbol, particularly of Roman script /see character/

Chaque caractère d'un alphabet.

Cada uno de los signos gráficos segmentarios y aislados con que se representan los fonemas de un idioma, especialmente en los sistemas alfabéticos de escritura. VIDE carácter.

Jednotlivý grafický znak alfabetského systému písma, označujúci najčastejši jednu hlásku /foném/.

Jednotlivý grafický znak alfabetského systému písma, označujúci najčastejšie jednu hlásku /fonému/.

59. lettering, multilingual /A/ /nečitelný angl. text/

notulación multilingüe /Š/
vícejazyčné znění /Č/
viacjazyčné znenie /S/

The writing of geographical names in the individual countries which appears on a map in accordance with their officially recognized spellings.

Podoba určitého zeměpisného jména, obvykle na území s národnostně smíšeným obyvatelstvem, uváděná v oficiálních dokumentech v několika jazyčném znění, nejčastěji dvoujazyčném.

Podoba istého zeměpisného názvu, obvykle na území s národnostně zmiešaným obyvatelstvom, uvádzaná v oficiálnych dokumentoch v niekoľkojazyčnom znení, najčastejšie dvojazyčnom.

60. lexicon	/A/	
dictionnaire	/F/	. lexique
léxico	/Š/	
lexikon	/Č/	
lexikon	/S/	

A relatively exhaustive compilation of items generally in alphabetical order, pertinent to a particular sphere of interest, which may present information concerning the items listed.

Recueil, généralement abrégé, des mots ou d'une catégorie de mots d'une langue, rangés par ordre alphabétique, avec pour chacun d'eux un certain nombre de renseignements divers; ensemble des mots d'une langue.

1. Conjunto de las palabras de una lengua o dialecto. SINONIMO vocabulario.
2. Conjunto de las palabras pertenecientes a un campo particular de interés. SINONIMO vocabulario.
3. Lista de las palabras de una lengua o dialecto. SINONIMO diccionario.
4. Lista de las palabras pertenecientes a un campo particular de interés, ordinariamente con información respecto a las realidades que representan. SINONIMOS diccionario; glosario; vocabulario.
5. Conjunto de las palabras de que se vale un individuo particular para su comunicación con los demás. SINONIMO vocabulario.

Naučný slovník, zpravidla abecedně uspořádaný, obsahující věc-

ný výklad hesel z určité zájmové oblasti, popř. přehledný výčet nějakých odborných dat /např. statistický lexikon obcí, lexikon "Who's who" apod./.

Náučný slovník, obvykle abecedne usporiadaný, obsahující vecný výklad hesiel z istej zájmovej oblasti, príp. prehľadný výpočet nejakých odborných dát /napr. štatistický lexikon obcí, lexikon "Who's who" a pod./.

61. lexicon, logographic	/A/
lexique logographique	/F/
léxico ideográfico	/Š/
logografický lexikon	/Č/
logografický lexikon	/S/

A body of graphic symbols, each symbol typically /but not necessarily/ representing a morpheme, which may be employed in the writing of a language or languages.

Conjunto de signos gráficos en que por lo general cada símbolo representa figurativamente un morfema, y que puede ser utilizado en la excritura de uno o varios idiomas.

Kompendium grafických znaků logografického písma, z nichž každý obvykle představuje morfém, jehož lze užít při písemném záznamu /např. soubor 214 radikálu čínského písma znakového/.

Kompendium grafických znakov logografického písma, z ktorých každý obvykle predstavuje morfému, ktorú možno použiť pri písomnom zázname /napr. 214 radikálov čínskeho znakového písma/.

63. mark, diacritical	/A/
signe diacritique	/F/
signo diacrítico	/Š/
diakritické znaménko	/Č/
diakritické znamienko	/S/

A non-segmental graphic symbol which does not in itself represent a phoneme, and which is employed in conjunction with a letter or character.

Symbole graphique secondaire non susceptible d'exister isolément

et ne représentant pas par lui-même un phonème qui sert à modifier, au moins partiellement, un symbole principal, caractère ou lettre.

Signo gráfico no segmentario, que acompaña a una letra o carácter y que por sí mismo no representa un fonema.

Pomocný grafický znak, který sám o osobě nepředstavuje foném a jehož se užívá jen k doplnění písmena nebo jiného znaku /např. háček, kroužek apod./.

Pomocný grafický znak, ktorý sám osebe nepredstavuje fonému a ktorý sa používa iba na doplnenie písmena alebo iného znaku /napr. mäkčeň, krúžok a pod./.

64. marker	/A/

signo auxiliar	/Š/
aditivní znaménko	/Č/
aditívne znamienko	/S/

A graphic symbol or combination of graphic symbols /segmental, non-segmental or combined/, which represents one or more phoneme of a language, and which is employed in conjunction with a segmental character or letter.

Signo gráfico o combinación de signos gráficos segmentarios, no segmentarios, no segmentarios o de ambas clases, que representa uno o mas fonemas de un idioma y que se emplea en conjunción con un carácter segmentario o letra.

Grafický znak nebo kombinace grafických znaků /členěná, nečleněná nebo smíšená/, která představuje jeden nebo více fonémů jazyka a která se užívá ve spojení s jiným členěným znakem nebo písmenem.

Grafický znak alebo kombinácia grafických znakov /členená, nečlenená alebo zmiešaná/, ktorá predstavuje jednu alebo viac foném jazyka a ktorá sa používa v spojení s iným členeným znakom alebo písmenom.

65. morpheme	/A/
morphème	/F/

morfema	/Š/
morfém	/Č/
morféma	/S/

A unit in the grammatical structure of a language which has a specific phonological form or range of forms, a particular grammatical function or set of functions, and a limited semantic range.

Unité fondamentale de la structure d'une langue, se composant d'un ou de plusieurs phonèmes, possédant une gamme limitée de significations, et jouant dans chaque énoncé de cette langue un rôle particulier.

Mínima unidad de significación en el sistema de un idioma, provista de una forma fonológica específica o un grupo de dichas formas, que desempeña una función gramatical particular o un grupo de tales funciones, y que tiene una extensión semántica limitada.

Nejmenší jednotka gramatické struktury jazyka, která má specifickou formu nebo řadu forem, zvláštní gramatickou funkci nebo řadu funkcí a vymezený sémantický rozsah.

Najmenšia jednotka gramatickej štruktúry jazyka, ktorá má špecifickú formu alebo rad foriem, osobitnú gramatickú funkciu alebo rad funkcí a vymedzený sémantický rozsah.

66. name	/A/
nom propre	/F/
nombre propio	/Š/
vlastní jméno	/Č/
vlastné meno	/S/

An oral or written item which is recognized as designating a particular entity.

Mot ou groupe de mots servant à désigner un être particulier.

Palabra o grupo de palabras que designan una entidad particular.

Slovo nebo slovní spojení, které na rozdíl od obecného substantiva především pojmenovává a tím identifikuje jednotlivé individuální objekty, a to bez zřetele k jejich druhovým vlastnostem.

Slovo alebo slovné spojenie, ktoré na rozdiel od všeobecného podstatného mena predovšetkým pomenúva a tak identifikuje jednotlivé individuálne objekty, a to bez ohľadu na ich druhové vlastnosti.

67. name, alternate	/A/

nombre propio alternativo	/Š/, nombre propio opta-
alternativní vlastní jméno	/Č/ tivo
alternatívne vlastné meno	/S/

One of two or more standardized names for a single feature.

Uno de dos a más nombres normalizados para designar un mismo accidente. Por lo general, no es el de mayor uso o prestigio.

Jedno ze dvou nebo více kodifikovaných jmen, kterých je možno použít k pojmenování jednoho objektu.

Jeden z dvoch alebo viacerých kodifikovaných názvov, ktoré možno použiť na pomenovanie jedného objektu.

68. name, conventional	/A/

nombre propio convencional	/Š/
neoficiální vlastní jméno	/Č/
neoficiálne vlastné meno	/S/

A written form a name which is widely and currently used in a given linguistic community, and which does not coincide with any local official form of the name.

Mluvená alebo psaná podoba jména, která se běžně užívá v určité jazykové spopolitosti a která se neshoduje s žádnou oficiální podobou tohoto jména, v dané spopolitosti kodifikovanou.

Hovorená alebo písaná podoba vlastného mena, ktorá sa bežne používa v istom jazykovom spoločenstve a ktorá sa neshoduje s nijakom oficiálnou podobou tohto mena, v danom spoločenstve kodifikovanou.

70. name, geographical	/A/	
nom géographique	/F/	
nombre propio geográfico	/Š/	VIDE <u>topónimo</u>
geonymum, zeměpisné jméno	/Č/	
geonymum, zeměpisný názov	/S/	

A name applied to a geographical feature.

Nom propre servant à désigner un objet géographique particulier.

Vlastní jméno neživého přírodního objektu nebo jevu na Zemi a toho člověkem vytvořeného objektu na Zemi, který je v krajině pevně fixován.

Vlastné meno neživého prírodného objektu alebo javu na Zemi a takého človekom vytvoreného objektu na Zemi, ktorý je v krajine pevne fixovaný.

71. name, lunar	/A/	
nom lunaire	/F/	
nombre propio lunar	/Š/	
selenonymum	/Č/	
selenonymum	/S/	

A name applied to a feature on the surface of the moon.

Nom propre servant à désigner une portion déterminée de la surface de la lune.

Nombre propio aplicado a un accidente o rasgo de la superficie lunar.

SINONIMO selenónimo.

Druh kosmonyma, kterým se pojmenovává neživý přírodní objekt nebo jev na měsíčním povrchu, popř. člověkem vytvořený objekt na Měsíci, pokud je na jeho povrchu pevně fixován.

Druh kozmonyma, ktorým sa pomenúva neživý prírodný objekt alebo jav na mesačnom povrchu, príp. človekom vytvorený objekt na Mesiáci, ak je na jeho povrchu pevne fixovaný.

72. name, map	/A/
nom porté sur une carte	/F/
topónimo cartográfico	/Š/
kartografické vlastní jméno	/Č/
kartografické vlastné meno	/S/

1. A toponym which appears on the face of a map.
2. The name by which a particular map sheet is known.

- - - - -

- - - - -

Toponymum, které se vyskytuje na mapě.

Toponymum, ktoré sa vyskytuje na mape.

73. name, place	/A/	synonym: toponym
nom de lieu	/F/	
nombre propio de lugar	/Š/	
místní jméno	/Č/	
miestny názov	/S/	

Vlastní jméno sídliště, tj. obydleného místa, a to i pustého a zaniklého /např. jméno města nebo vsí a jejich částí, jméno jednotlivého objektu sídlištního charakteru apod./.

Vlastné meno sídla, t. j. obývaného miesta, a to i pustého a zaniknutého /napr. názov mesta alebo dediny a ich částí, názov jednotlivého objektu sídelného charakteru a pod./.

74. name, populated place	/A/
nom de lieu habité	/F/
nombre propio de lugar habitado	/Š/
sídlištní jméno	/Č/
sídelný názov	/S/

A name applied to an inhabited feature.

Nom propre appliqué à un endroit où demeurent des êtres humains.

Vlastní jméno obydleného místa.

Vlastné meno obývaného miesta.

75. name, standardized	/A/
nom normalisé	/F/
nombre propio normalizado	/Š/
standardizované jméno	/Č/
štandardizované vlastné meno	/S/

A name which has the official sanction of a legally constituted entity.

Nom propre dont la graphie est adoptée ou approuvée par une autorité compétente légalement constituée /voir autorité toponymique/

Vlastní jméno úředně schválené zákonně ustanovenou institucí a užívané jednotně na celém území příslušné jazykové společenosti.

Vlastné meno úradne schválené zákonne ustanovenou inštitúciou a používané jednotne na celom území príslušného jazykového spoločenstva.

76. name, variant	/A/
variante	/F/
nombre propio optativo	/Š/
varianta vlastního jména	/Č/
variant vlastného mena	/S/

A name other than that or those standardized for a feature.

Forme différente d'une forme de référence, considérée comme principale, normale ou normalisée.

Uno de dos o más nombres normalizados para designar un mismo accidente. Por lo general, no es el de mayor uso o prestigio.

Dubletní podoba vlastního jména, odchylná hláskově, tvarově nebo i lexikálně od vlastního jména kodifikovaného jako hlavní.

Dubletná podoba vlastného mena, odchylná z hľadiska hláskového, tvarového alebo i lexikálneho od vlastného mena kodifikovaného ako hlavná podoba.

77. non-official	/A/
non-officiel	/F/
inoficial	/Š/

neoficiální, neúřední /Č/
neoficiálny, neúradný /S/

Lacking explicit sanction by a legally constituted entity.

Ce qui n'émane pas d'une autorité légalement constituée.

- - - - -

Postrádající výslovného schválení zákonně ustavenou institucí.

Ktorému chýba výslovné schválenie zákonne ustanovenou inštitúciou.

78. normalization /A/
normalisation /F/
normalizaciōn /Š/
normalizace /Č/
normalizácia /S/

1. The establishment of a specific set of orthographic criteria or norms.
2. The writing of an item in accordance with such criteria or norms.

Fixation et mise en oeuvre d'un ensemble déterminé de règles, critères ou normes, en principe par un organisme officiel créé à cet effet.

a/ kodifikace pravopisné a tvaroslovné normy ve shodě s tendencemi jazykového vývoje,

b/ závazné užívání písemné a mluvené podoby vlastního jména ve shodě s kodifikací.

a/ kodifikácia pravopisnej a tvaroslovnej normy v zhode s tendenciami jazykového vývinu,

b/ závazné používanie písanej a hovorenej podoby vlastného mena v zhode s kodifikáciou.

79. official /A/
officiel /F/
oficial /Š/
oficiální, úřední /Č/

oficiálny, úradný /S/

Explicitly sanctioned by a legally constituted entity.

Ce qui émane d'une autorité légalement constituée.

Sancionado explícitamente por parte de la entidad legalmente constituida.

Výslovně schváleno zákonně ustavenou institucí.

Výslovne schválené zákonne ustanovenou inštitúciou.

80. onomastics	/A/
onomastique	/F/
onomástica	/Š/
onomastika	/Č/
onomastika	/S/

A science which has as its object the study of proper names.

Science ayant pour objet l'étude de noms propres.

Ciencia que estudia los nombres propios.

Nauka o vlastních jménech.

Náuka o vlastných menách.

81. oronym	/A/
oronyme	/F/
orónimo	/Š/
oronymum	/Č/
oronymum	/S/

A name applied to a feature of elevation.

Nom propre appliqué à un accident du relief du sol.

Topónimo aplicado a un accidente orográfico.

Vlastní jméno tvaru vertikální členitosti zemského povrchu a mořského dna.

Vlastné meno tvaru vertikálnej členitosti zemského povrchu a morského dna.

82. ortography	/A/	/synonym: system, writing/
ortographie	/F/	
ortografia	/Š/	
pravopis	/Č/	
pravopis	/S/	

- - - - -
- - - - -

Conjunto de normas establecidas para el uso escrito de una lengua.

Souhrn pravidel o správném zaznamenávání jazykových projevů písmem.

Šúhrn pravidiel o správnom zaznamenávaní jazykových prajavov písmom.

83. particle	/A/
particule	/F/
partícula	/Š/
částice /partikule/	/Č/
částica /partikula/	/S/

A morpheme which serves to identify and/or to delimit the grammatical function of another morpheme or other linguistic construction.

Morphème servant à identifier ou à délimiter les rapports entre plusieurs autres morphèmes ou groupes de morphèmes.

- - - - -

Pomocný morfém sloužící k identifikaci, resp. k vymezení gramatické funkce jiného morfému nebo určité jazykové konstrukce.

Pomocná morféma slúžiaca na identifikáciu, resp. na vymedzenie gramatickej funkcie inej morfémy alebo istej jazykovej konštrukcie.

84. phoneme	/A/
phonème	/F/
fonema	/Š/
foném	/Č/
fonéma	/S/

1. A functionally irreducible unit in the phonological structure of a language.
2. That limited range of quality, tone, stress, pitch and/or duration of sound, which corresponds to the above.

Unité fondamentale minimale de système d'expression d'une langue parlée constituée par un son ou, plus souvent, par une classe de sons apparentés appelés allophones.

Mínima unidad funcional en el sistema fonológico de un idioma o dialecto.

Funkčně nejmenší jednotka fonologického systému jazyka, která představuje soubor zvukových /artikulačních i akustických/ vlastností řečového signálu, dostačujících k tomu, aby uživatel jazyka odlišil jistou zvukovou jednotku od všech ostatních jako samostatnou a s jinými fonémy nezaměnitelnou.

Funkčne najmenšia jednotka fonologického systému jazyka, ktorá predstavuje súbor zvukových /artikulačných i akustických/ vlastností řečového signálu, stačiaci na to, aby používateľ jazyka odlišil istú zvukovú jednotku od všetkých ostatných ako samostatnú a s inými fonémami nezameniteľnú.

86. point, vowel	/A/
point-voyelle	/F/
moción	/Š/
bodové znaménko pro samohlásku	/Č/
bodobé znamienko pre samohlásku	/S/

A term which designates a vowel marker in an alphabet of Arabic or Hebrew script.

Nom donné à la notation particulière des voyelles dans les écritures arabe et hébraïque.

Signo que representa una vocal en un alfabeto árabe o hebreo.

Tečka psaná pod samohláskou v přepisu arabského nebo hebrejského písma.

Bodka písaná pod samohláskou v prepise arabského alebo hebrejského písma.

87. romanization	/A/
romanisation	/F/

romanizaci3n	/Š/
převod do latinky	/Č/
prevod do latinky	/S/

1. The process of recording in Roman script either the phonological elements of a language or the graphic symbols of a non-Roman writing system.
2. An item of a language which has undergone this process.

Translittération particulière aboutissant à une représentation graphique utilisant l'écriture latine /voir tableau de romanisation/.

1. Acción y efecto de transcribir en escritura romana los elementos fonológicos de un idioma, o de transliterar los signos gráficos de un sistema de escritura no romana.
2. Secuencia gráfica en caracteres romanos resultante de este proceso.

- a/ transkripce fonologických prvku jazyka, který užívá nefonologického systému písma, do latinky,
- b/ transliterace grafických znaku jiného typu fonologického písma /např. řeckého, cyrilského do latinky/.

- a/ Transkripcia fonologických prvkov jazyka, ktorý používa nefonologický systém písma, do latinky,
- b/ transliterácia grafických znakov iného typu fonologického písma /napr. gréckeho, cyrilského do latinky/.

88. script	/A/
écriture	/F/
escritura	/Š/
písmo	/Č/
pismo	/S/

A set of graphic symbols which may be variously employed in representation of the phonological and/or morphological elements of a language or languages.

Ensemble de symboles graphiques employé pour représenter les éléments phonologiques ou morphologiques d'une ou de plusieurs langues.

Sistema de signos gráficos que puede ser empleado variadamente en la representación de los elementos fonológicos y/o morfológicos de un idioma, o de varios idiomas. VIDE sistema de escritura.

Soustava psaných nebo tištěných grafických znaků /grafémů/, jichž lze v rozmanitých kombinacích užít k písemnému zaznamenávání fonologických, resp. morfologických prvků jazyka /jazyků/.

Sústava písaných alebo tlačенých grafických znakov /grafém/, ktoré možno v rozmanitých kombináciách použiť na písomné zaznamenávanie fonologických, resp. morfologických prvkov jazyka /jazykov/.

90. sound	/A/
son	/F/
sonido	/Š/
hláska	/Č/
hláska	/S/

An oral symbol which, in a given linguistic context, conveys a specific item of information.

Symbole oral qui, dans un contexte linguistique donné, contient et exprime un élément particulier d'information.

Signo oral que, en un contexto lingüístico dado, comunica un elemento específico de información.

Nejmenší zvuková jednotka jazyka /samohláska nebo souhláska/, na niž lze slovo dělit, která je v daném lingvistickém kontextu nositelem specifického prvku informace.

Najmenšia zvuková jednotka jazyka /samohláska alebo spoluhláska/, na akú možno slovo deliť, ktorá je v danom jazykovom kontexte nositeľom špecifického prvku informácie.

91. speech	/A/
parole	/F/
habla	/Š/
a/ mluva, b/ ústní promluva	/Č/
a/ řeč, b/ ústny prehovor	/S/

An oral manifestation of language.

Manifestation orale de la langue.

Manifestación oral de la lengua o idioma.

a/ Zvuková realizace jazyka artikulovanou řečí čili mluvením,
b/ aktuální užití jazyka v konkrétní promluvové situaci.

- a/ Zvuková realizácia jazyka artikulovanou rečou čiže hovorením,
- b/ aktuálne použitie jazyka v konkrétnej prehovorovej situácii.

92. spelling	/A/
graphie	/F/
gráfia	/Š/
a/ grafický záznam, b/ hláskování	/Č/
a/ grafický záznam, b/ hláskovanie	/S/

A graphic symbol or ordered sequence of graphic symbols which represent a particular expression in a given language.

Séquence ordonnée de symboles graphiques représentant un énoncé particulier dans une langue donnée.

Carácter o combinación de caracteres con que se representa un fonema en la escritura.

- a/ grafický znak nebo uspořádaný sled grafických znaků zaznamenávající určitý výraz v daném jazyce,
- b/ vyslovování slova po jednotlivých hláskách.

- a/ grafický znak alebo usporiadaný rad grafických znakov zaznamenávajúci istý výraz v danom jazyku,
- b/ vyslovovanie slova po jednotlivých hláskach.

93. syllabary	/A/
syllabaiere	/F/
sílabario	/Š/
slabičné písmo /syllabografický systém/	/Č/
slabičné písmo /syllabografický systém/	/S/

A specific set of graphic symbols, each symbol typically /but not necessarily/ representing a syllable, which may be employed in representation of the phonological elements of a particular language.

Ensemble déterminé de symboles graphiques employé pour représenter les éléments phonologiques d'une langue, chaque symbole étant en principe associé à une syllabe particulière.

Sistema específico de signos gráficos, cada uno de los cuales representa en principio una sílaba determinada.

Specifický soubor grafických znaků, v němž jednotlivý grafém

označuje celou slabiku, tj. různé kombinace hlásek.

Špecifický súbor grafických znakov, v ktorom jednotlivá graféma označuje celú slabiku, t. j. rozličné kombinácie hlások.

94. syllable	/A/
syllabe	/F/
sílaba	/Š/
slabika	/Č/
slabika	/S/

An arbitrary unit composed of one or more phonemes of a language, only one of which may be a vocalic nucleus.

Portion de la chaîne des phonèmes d'un énoncé, arbitrairement composé d'un ou de plusieurs phonèmes, dont un, seulement, peut être une voyelle.

Základní jednotka mluvené řeči, složená z jednoho nebo více fonémů jazyka, z nichž pouze jeden může tvořit samohláskové jádro.

Základná jednotka hovorenej reči, zložená z jednej alebo viacerých foném jazyka, z ktorých iba jedna môže tvoriť samohláskové jádro.

95. symbol, graphic	/A/
symbole graphique	/F/
signo gráfico	/Š/
grafický znak	/Č/
grafický znak	/S/

A written mark which, in a given linguistic context, conveys a specific item of information.

Signe écrit qui, dans un contexte linguistique donné, contient et exprime un élément particulier d'information.

Pisany znak, který je v daném jazykovém kontextu nositelem specifického prvku informace.

Písaný znak, ktorý v danom jazykovom kontexte je nositeľom špecifického prvku informácie.

96. system, writing	/A/
système d'écriture	/F/
sistema de escritura	/Š/
grafemický systém	/Č/
grafematický systém	/S/

A structure which employs in representation of the phonological and/or morphological elements of a language or languages both:

1. an alphabet, syllabary and/or logographic lexicon and
2. a systematic manner of application of the alphabet, syllabary and/or logographic lexicon.

Système conventionnel présidant à l'emploi de symboles graphiques déterminés, eux-mêmes représentant les éléments phonologiques ou morphologiques d'une langue donnée.

Sistema que, para representar los elementos fonológicos y/o morfológicos de uno o más idiomas, emplea:

1. Un alfabeto, silabario y/o léxico ideográfico; y
2. Un método sistemático para la aplicación del alfabeto, silabario y/o léxico ideográfico.

Soubor grafémů určitého typu s více či méně ustálenou grafickou formou a jazykovou referencí, jejichž užití se řídí ortografickými pravidly. Podle toho, které jazykové jednotky se grafémy písma označují /slovo-morfém-slabika-foném/, rozlišujeme systémy písma: logografický, morfemografický, sylabografický, fonemografický.

Súbor grafém istého typu s viac alebo menej ustálenou grafickou formou a jazykovou referenciou, ktorých použitie sa spravuje ortografickými pravidlami. Podľa toho, ktoré jazykové jednotky sa grafémami písma označujú /slovo-morféma-slabika-fonéma/, rozlišujeme systémy písma: logografický, morfemografický, sylabografický, fonemografický.

98. term, designatory	/A/	/synonym: designation/

término designativo		/sin. designación/
viz <u>pojmenování</u>		
pozri <u>pomenovanie</u>		

99. term, generic	/A/
terme générique	/F/
término genérico	/Š/
druhový termín	/Č/

druhový termín /S/

A term included in a name which indicates the type of the named entity, and which has the same meaning in current local usage /see element, generic/.

Terme faisant partie d'un nom géographique, indiquant le type d'objet désigné, et conservant dans l'usage local courant le sens qu'il a dans ce nom géographique.

Término, incluido en un nombre propio, que indica el tipo de la entidad designada y que tiene el mismo significado como sustantivo común.

Termín označující obecně nějakou kategorii nebo třídu předmětů, např. obecné zeměpisné termíny v toponymii /hora, moře apod./.

Termín označující všeobecne nejakú kategóriu alebo triedu predmetov, napr. všeobecné zemepisné termíny v toponymii /hora, more a pod./.

101. topography	/A/
topographie	/F/
topográfia	/Š/
topografie	/Č/
topografia	/S/

The surface configuration of a planet or satellite, or a portion thereof.

Configuration de la surface d'une portion déterminée de la terre ou de toute autre planète; technique ayant pour objet la représentation graphique de cette configuration.

1. Configuración de la superficie de un planeta o un satélite, o de una porción de los mismos.
2. Técnica relativa a la representación de dicha superficie.

- a/ nauka o konfiguraci a vzhledu zemského povrchu nebo jiné planety, popis horstva, vodstva, porostu, osídlení, komunikací apod. a jejich kartografické znázornění,
- b/ vlastní utvářenost povrchu Země nebo jiné planety,
- c/ místopis některého regionu, země apod.

- a/ Náuka o konfigurácii a vzhľade zemského povrchu alebo povrchu inej planéty, opis horstva, vodstva, porastov, osídlenia, komunikácii a pod. a ich kartografické znázornenie,

- b/ vlastná utváranosť povrchu Zeme alebo inej planéty,
c/ miestopis niektorého regiónu, krajiny a pod.

102. toponym	/A/
toponyme	/F/
topónimo	/Š/
toponymum	/Č/
toponymum	/S/

A name applied to a topographic feature.

Nom propre servant à désigner une portion déterminée de la surface de la terre ou de toute autre planète /synonyme: nom de lieu/.

Nombre propio con que se designa un accidente topográfico. Se lo conoce también como nombre geográfico.

Vlastní jméno neživého přírodního objektu nebo jevu a toho člověkem vytvořeného objektu, který je na povrchu Země nebo jiné planety pevně fixován.

Vlastné meno neživého prírodného objektu alebo javu a takého človekom vytvoreného objektu, ktorý je na povrchu Zeme alebo inej planéty pevne fixovaný.

103. toponymy	/A/
toponymie	/F/
toponímia	/Š/
toponymie	/Č/
toponymia	/S/

1. A science which has as its object the study of toponyms.
2. A coherent body of toponyms.

Science ayant pour objet l'étude des toponymes ou noms de lieux; ensemble de toponymes.

Soubor toponym na jistém území, jistém jazyce, v jisté době apod. Jejím studiem se zabývá toponomastika.

Súbor toponým na istom území, v istom jazyku, v istom období a pod. Jej štúdiom sa zaoberá toponomastika.

104. transcription	/A/
transcription	/F/
transcripción	/Š/
transkripce	/Č/

transkripčia /S/

1. The process of recording the phonological and/or morphological elements of a language in terms of a specific writing system.
2. The result of this process.

Opération consistant à noter les éléments phonologiques ou morphologiques d'une langue au moyen d'un système d'écriture particulier; résultat de cette opération sur une portion de la langue donnée.

1. Acción y efecto de registrar los elementos fonéticos o fonológicos, y/o morfológicos de un idioma, dialecto o habla, mediante un sistema específico de escritura.
2. Secuencia gráfica resultante de este proceso.

Přepis fonologických, resp. morfologických jazykových prvků znaky specifického grafického systému.

Prepis fonologických, resp. morfologických jazykových prvků znakmi specifického grafického systému.

105. translation	/A/
traduction	/F/
traducción	/Š/
překlad	/Č/
preklad	/S/

1. The process of rendering an expression of one language in terms of a corresponding expression of another language.
2. The result of this process.

Opération consistant à produire dans une langue, dite d'arrivée, l'équivalent naturel le plus proche d'un message exprimé dans une autre langue, dite de départ, en tenant compte à la fois de la signification du message et de son style.

1. Acción de enunciar en un idioma el equivalente mas cercano de un mensaje enunciado en otro idioma.
2. Enunciado que en un idioma equivale con mayor exactitud a un mensaja formulado en otro idioma.

a/ převádění jednotlivého výrazu nebo souvislého textu z jednoho jazyka do druhého, charakterizované stupněm blízkosti k originálu jako překlad doslovný, věrný, přibližný, volný, částečný,

b/ výsledek.

Prevedenie, pretlmočenie jednotlivého výrazu alebo súvislého textu z jedného jazyka do druhého, charakterizované stupňom blízkosti k originálu ako preklad doslovný, verný, približný, voľný, čiastočný.

106. transliteration	/A/
translittération	/F/
transliteración	/Š/
transliterace	/Č/
transliterácia	/S/

1. The process of recording the graphic symbols of one writing system in terms of corresponding graphic symbols of a second writing system.
2. The result of this process.

Opération consistant à faire correspondre aux symboles graphiques d'un système d'écriture donné, les symboles d'un autre système d'écriture; résultat de cette opération.

1. Acción y efecto de representar los signos gráficos de un sistema de escritura mediante los signos gráficos correspondientes a otro sistema de escritura.
2. Secuencia gráfica resultante de este proceso.

Převádění grafických znaků jednoho alfabetského systému na jim odpovídající znaky jiného alfabetského systému.

Prevádzanie grafických znakov jedného alfabetského systému na im zodpovedajúce znaky iného alfabetského systému.

107. trigraph	/A/
trigramme	/F/
trígrafo	/Š/
trigraf /spřežka/	/Č/
trigraf /zložka/	/S/

Three letters or characters which are together employed in a particular order in representation of a single phonological and/or morphological element of a language.

Ensemble de trois lettres ou caractères employé pour représenter un élément phonologique ou morphologique unique d'une langue.

Grupo de tres letras o caracteres que se emplean, juntos y en orden fijo, para representar un solo elemento fonológico y/o morfológico de un idioma.

Skupina tří grafických znaků, nejčastěji písmen, jež slouží k vyjádření jediného fonému.

Skupina troch grafických znakov, najčastejšie písmen, ktoré slúžia na zachytenie jedinej fonémy.

108. tetragraph	/A/
tetragramme	/F/
tetrágrafo	/Š/
tetragraf /spřežka/	/Č/
tetragraf	/S/

Four letters or characters which are together employed in a particular order in representation of a single phonological and/or morphological element of a language.

- - - - -

- - - - -

Skupina čtyř grafických znaků, nejčastěji písmen, jež slouží k vyjádření jediného fonému.

Skupina štyroch grafických znakov, najčastejšie písmen, ktoré slúžia na zachytenie jedinej fonémy.

D o p l ň k y :

. /A/
. /F/
. /Š/
kosmonymum /Č/
kozmonymum /S/

Vlastní jméno neživého přírodního objektu a jevu, nacházejícího se na kosmických tělesech, mimo Zemi.

Vlastné meno neživého prírodného objektu a javu nachádzajúcich sa na kozmických telesách mimo Zeme.

. /A/
. /F/
. /Š/
reč /Č/
reč /S/

Způsob realizace jazyka v individuálních promluvách, konkrétní řečový akt.

Spôsob realizácie jazyka v individuálnych prehovoroch, konkrétny rečový akt.

. /A/
. /F/
. /Š/
toponomastiká /Č/
toponomastika /S/

Nauka o toponymech.

Náuka o toponymách.